

OBSAH

Předmluva	11
Značky a zkratky	12
1 PROZÓDIE	13
1.1 Slovní přízvuk	15
1.1.1 Penultimové pravidlo	15
1.2 Délka slabik	17
1.2.1 Muta cum liquida	20
1.2.2 Brevis in longo (<i>syllaba brevis in elemento longo</i>)	20
1.3 Prozodické změny ve skupinách vokálů	22
1.3.1 Krácení slabiky – jambické krácení (<i>tzv. brevis brevians</i>)	22
1.3.2 Krácení ve skupině vokálů (<i>vocalis ante vocalem corripitur</i>)	23
1.3.3 Synizese	23
1.3.4 Synkopa a anaptyxe	24
1.3.5 Distractio	24
1.3.6 Hiát, elize/synaloifé a afereze/prodelisio	25
1.3.6.1 Hiát	25
1.3.6.2 Elize / synaloifé	26
1.3.6.3 Afereze / prodelisio	26
1.3.6.4 Ponechání hiátu	26
1.3.6.5 Logický hiát	26
1.3.6.6 Metrický hiát	27
1.3.6.7 Prozodický hiát	28
2 METRIKA	30
2.1 Nejstarší latinský verš – saturnius	31
2.2 Verš – tvar – význam	34

2.2.1 Verš a rytmický impulz	35
2.2.2 Verš a synafie	36
2.3 Latinský časoměrný versifikační systém	37
2.4 Části veršové výstavby	37
2.4.1 Nejmenší jednotky – elementa:	37
2.4.2 Stopa – pes	37
2.4.2.1 Základní stopy	38
2.4.3 Metrum – metron/míra	39
2.4.4 Úplnost / neúplnost verše	39
2.4.5 Cézura a diereze	40
2.4.6 Klauzule	41
2.4.7 Uspořádání veršů	41
2.4.8 Iktus	43
2.4.9 Veršový spád	45
2.5 Daktylské verše	46
2.5.1 Daktylský hexametr (<i>hexameter dactylicus/heroicus, da⁶</i>)	46
2.5.1.1 Klauzule hexametru	47
2.5.1.2 Spondejský verš	47
2.5.1.3 Cézury v daktylském hexametu	48
2.5.1.4 Typy cézur	48
2.5.1.5 Diereze	50
2.5.1.6 Přehledné schéma veršových předělů v hexametu	51
2.5.2 Pentametr (<i>pentameter, da⁵</i>)	53
2.5.3 Daktylský tetrametr (<i>tetrameter acatalecticus / alcmánicus, da⁴</i>)	54
2.5.4 Hemiepes	54
2.6 Jambické verše	56
2.6.1 Specifická pravidla – leges	57
2.6.2 Jambické veršové formy	59
2.6.2.1 Jambická dipodie (<i>monometer iambicus, ia</i>)	59
2.6.2.2 Akatalektický jambický kvaternár/dimetr (<i>quaternarius (dimeter) acatalecticus, ia⁴</i>) ..	59
2.6.2.3 Katalektický kvaternár (<i>quaternarius catalecticus, ia^{4c}</i>)	61
2.6.2.4 Senár (<i>senarius, ia⁶</i>)	62
2.6.2.5 Septenár (<i>septenarius /iambicus/, ia⁷</i>)	63
2.6.2.6 Jambický tetrametr akatalektický – oktonár (<i>octonarius iambicus acatalecticus, ia⁸</i>) ..	64
2.6.2.7 Jambický trimetr akatalektický (<i>trimeter acatalecticus, ia³</i>)	65
2.6.2.8 Jambický trimetr katalektický (<i>trimeter catalecticus, ia^{3c}</i>)	67
2.6.2.9 Jambický trimetr „kulhavý“ (<i>trimeter choliambicus/Hipponacteus, scazon, ia³/ia⁶</i>) ..	67

2.7 Trochejské verše	68
2.7.1 Trochejská dipodie (<i>monometer trochaicus, tr²</i>)	68
2.7.2 Trochejská tripodie, tzv. ityfalik – (<i>ithyphalicus, ith</i>)	69
2.7.3 Trochejský kvaternár (<i>quaternarius trochaicus</i>)	69
2.7.3.1 Forma akatalektická – (<i>quaternarius trochaicus acatalecticus, tr⁴</i>)	69
2.7.3.2 Forma katalektická – katalektický trochejský dimetr (<i>dimeter t. catalecticus, tr^{4c}</i>)	70
2.7.4 Septenár (<i>septenarius trochaicus, tr⁷</i>)	71
2.7.5 Trochejský „kulhavý“ tetrametr (<i>tetrameter trochaicus</i>)	74
2.7.6 Trochejský oktonár (<i>octonarius trochaicus acatalecticus, tr⁸</i>)	75
2.8 Anapestické verše	76
2.8.1 Akatalektická dipodie/dimetr (<i>dimeter anapaesticus acatalecticus, an²</i>)	76
2.8.2 Anapestický kvaternár/dimetr (<i>quaternarius/dimeter anapaesticus, an⁴</i>)	77
2.8.3 Anapestický kvaternár katalektický, paroimiak (<i>quaternarius an. catalecticus – paroemiacus, an^{4c}</i>)	79
2.8.4 Anapestický septenár/katalektický tetrametr (<i>septenarius/tetrameter an. catalecticus, an⁷</i>) ..	80
2.8.5 Anapestický oktonár/ akatalektický tetrametr (<i>tetrameter acatalecticus an., an⁸</i>)	80
2.9 Krétské a bakchejské verše	82
2.9.1 Krétská dipodie/dimetr (<i>dimeter creticus, cr²</i>)	82
2.9.2 Krétský kvaternár/tetrametr (<i>quaternarius/tetrameter creticus, cr⁴</i>)	83
2.9.3 Krétské kólon (<i>colon creticum, cr^{col}</i>)	84
2.10 Bakchejské verše	85
2.10.1 Bakchejská dipodie/dimetr (<i>dimeter bacchius, ba²</i>)	85
2.10.2 Bakchejský kvaternár/tetrametr (<i>akatalektický</i>), (<i>quaternarius bacchius acatalecticus, ba⁴</i>)	86
2.10.3 Bakchejské kólon (<i>colon bacchium, ba^{col}</i>)	86
2.11 Jónické verše	88
2.11.1 Jónický akatalektický dimetr a minore (<i>dimeter ionicus a minore /acatalecticus/ cum anaciasi = c. anacreonteum</i>)	88
2.11.2 Jónický katalektický tetrametr a maiore (<i>tetrameter ionicus a maiore catalecticus, io^{mai^c}</i>) ..	89
2.11.3 Jónický akatalektický tetrametr a minore (<i>ionicus a minore tetrameter acatalecticus, io^{mai^d}</i>)	89
2.11.4 Jónický systém (<i>systema ionicum a minore</i>)	90
2.11.5 Galijamb (v. <i>galliambicus, ga</i>)	90
2.12 Aiolské verše a veršové systémy	91
2.12.1 Jednotlivé formy aiolských veršů	92
2.12.1.1 Choriamby	92
2.12.1.1.1 Choriambický akatalektický dimetr (<i>dimeter choriambicus acatalecticus, cho²</i>)	92

2.12.1.1.2 Choriambický dimetr katalektický / aristofanej (<i>dimeter choriambicus catalecticus</i> / v. <i>aristophaneus, cho^{2c}</i>):	92
2.12.1.1.3 Choriambický tetrametr akatalektický (<i>tetrameter choriambicus acatalecticus, cho⁴</i>):	92
2.12.1.2 Glykonej (v. <i>glyconeus, gl</i>)	93
2.12.1.3 Ferekratej (v. <i>pherecrateus, ph</i>)	94
2.12.1.4 Falécký hendekasylab (<i>hendecasyllabus phalaecius, ph¹¹/ phal</i>)	95
2.12.1.5 Alkajský hendekasylab (<i>alcaicus hendecasyllabus, alc¹¹</i>)	96
2.12.1.6 Alkajský dekasylab, (<i>alcaicus decasyllabus, alc¹⁰</i>)	97
2.12.1.7 Alkajský enneasylab (<i>alcaicus enneasyllabus, alc⁹</i>)	97
2.12.1.8 Sappfický hendekasylab (<i>sapphicus minor / sapphicus hendecasyllabus, sapph^m</i>)	98
2.12.1.9 Sappfický verš větší (<i>sapphicus maior, sapph^m</i>)	99
2.12.1.10 Asklepiadský menší verš (<i>asclepiadeus minor, as^m</i>)	100
2.12.1.11 Asklepiadský větší verš (<i>asclepiadeus maior, as^m</i>)	100
2.12.1.12 Adonský verš (v. <i>adonius, ad</i>)	101
2.12.1.13 Reizianské kólon (<i>colon Reizianum, r^m</i>)	101
2.12.1.14 Priapský verš (v. <i>Priapeus, pr, gl + ph</i>)	102
2.13 Asynartetické verše	104
2.13.1 Verš Archilochův (v. <i>archilochius, ar^m</i>)	104
2.13.2 Elegiambický verš (<i>elegiambus, el^m</i>)	104
2.13.3 Jamboelegický verš (<i>iambelegus, ia^m</i>)	105
2.13.4 Verš Difilův (<i>diphilius, diph</i>)	105
2.13.5 Epóda a epódický verš	105
2.14 Strofa	107
2.14.1 Čtyřveršové strofy	109
2.14.1.1 Alkajská strofa (<i>systema alcaicum</i>)	109
2.14.1.2 Sappfická strofa (<i>systema sapphicum</i>)	106
2.14.1.3 Asklepiadská strofa II. (<i>systema asclepiadeum alterum</i>)	110
2.14.1.4 Asklepiadská strofa III. (<i>systema asclepiadeum tertium</i>)	111
2.14.2 Dvouveršové strofy	111
2.14.2.1 Elegické distichon (<i>distichon elegicum</i>)	111
2.14.2.2 Archilochova (též Alkmánova) strofa I. (<i>systema archilochium primum</i>)	112
2.14.2.3 Archilochova strofa II. (<i>systema archilochium alterum</i>)	113
2.14.2.4 Pythiambická strofa I (<i>systema pythiambicum primum</i>)	113
2.14.2.5 Pythiambická strofa II. (<i>systema pythiambicum alterum</i>)	113
2.14.2.6 Jambická strofa (<i>systema iambicum</i>)	114
2.14.2.7 Archilochova strofa V. (<i>systema archilochium quintum</i>)	114

2.14.2.8 Archilochova strofa IV. (<i>systema archilochium quartum</i>)	115
2.14.2.9 Archilochova strofa III (<i>systema archilochium tertium</i>)	115
2.14.2.10 Hipponaktejská strofa (<i>systema hipponacteum</i>)	115
2.14.2.11 Asklepiadská strofa (<i>systema asclepiadeum</i>)	115
2.14.2.12 Strofa saphická II. – větší (<i>systema sapphicum alterum/maius</i>)	116

3 LATINSKÝ VERŠ NA KONCI ANTIKY	117
--	-----

LITERATURA	120
-------------------------	-----

Prozódie a metrika	120
--------------------------	-----

Bibliografie	121
--------------------	-----

Literární teorie a literární dějiny	121
---	-----

REJSTŘÍK CITOVANÝCH MÍST	122
---------------------------------------	-----